

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	553 - 08 - 28
Дата	27 / 05 2015 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

08
//
[Signature]

ДОКЛАД

**по Законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца,
№ 554-01-88, внесен от Димитър Кирилов Байрактаров и група народни представители
на 13.05.2015 г. – обсъждане за първо гласуване.**

Комисията по труда, социалната и демографската политика на свое редовно заседание, проведено на 20 май 2015 г., разгледа и обсъди Законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца, № 554-01-88, внесен от Димитър Кирилов Байрактаров и група народни представители на 13.05.2015г.

На заседанието присъстваха: г-н Ивайло Калфин, заместник-министър председател по социалната и демографската политика и министър на труда и социалната политика и г-жа Елена Кременлиева – директор на дирекция „Социално включване“ в Министерството на труда и социалната политика.

Законопроектът беше представен от народния представител Димитър Байрактаров от ПГ „Патриотичен фронт“. Според вносителите, с предложените промени се цели подобряване на условията и редът за предоставяне на семейни помощи с оглед осигуряване на по-добра и целенасочена подкрепа за децата в семейна среда съгласно принципите, заложиени в Конвенцията на ООН за правата на детето и Закона за закрила на детето. В основния фокус на предложените в законопроекта мерки, е стремежът към предотвратяване на феномена „деца раждат деца“ и насърчаването на отговорното родителство.

С една от предложените промени, се предлага органът, който разработва, координира и провежда държавната политика в областта на семейните помощи за деца, да бъде Министерският съвет на Р България. Предвижда се още, спрямо непълнолетни бременни жени или майки, да се прилагат мерки за закрила в семейна среда, съгласно разпоредбите на чл. 23 от Закона за закрила на детето. От своя страна, получаването на семейни помощи за деца се обвързва с изпълнението на задълженията на родителите или лицата, които полагат грижи за детето съгласно разпоредбите на чл. 8 от Закона за закрила на детето, както и с условието за наличие на навършена пълнолетна възраст от родителите. Съгласно въвеждането на изискване за навършена 18-годишна възраст, се предвижда право на семейни помощи да имат: пълнолетните бременни жени – български граждани; семействата на пълнолетните български граждани – за децата, които отглеждат в страната; семействата, в които единият от родителите е пълнолетен български гражданин – за децата с българско гражданство, които отглеждат в страната; семействата на роднини, близки или приемни семейства на пълнолетни български граждани – за децата, настанени по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето; пълнолетните бременни жени – чужди граждани и семействата на пълнолетни чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по които Р България е страна.

Вносителите считат, че предложението за въвеждане на възрастов праг за получаване на семейни помощи за деца е в синхрон с Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент

и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография, която е трябвало да бъде транспонирана от държавите членки до 18 декември 2013 г.

Съществена промяна в установения модел на подпомагане на семейства с деца, се съдържа в предложението за ограничаване на получаването на семейни помощи за деца до трето дете включително, както и ако след второто дете се родят близнаци или тризнаци, с което, съгласно изложените мотиви на вносителите, се насърчава развитието на тридетния модел в България. Предвижда се още, въведеното през 2006 г. понятие „социални инвестиции”, да се замени с понятието „необходими вещи”, което се дефинира като: „непарична форма на семейно подпомагане при отглеждане на деца за сметка на държавния бюджет, предоставяна като стоки”.

Становища по предложения законопроект бяха предоставени от Министерство на труда и социалната политика, Министерство на финансите, Държавна агенция за закрила на детето и представители на неправителствения сектор – Национална мрежа за децата, Движение на българските майки и Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе”.

Във всички предоставени становища като положителна стъпка се определя обвързването на Закона за семейни помощи за деца със Закона за закрила на детето по отношение на предвиденото предприемане на задължителна мярка за закрила в семейна среда спрямо непълнолетни бременни и майки. Държавната агенция за закрила на детето обръща внимание на факта, че с предвидената закрила на непълнолетни бременни и майки не се обхващат случаите на настъпване на ранно майчинство при малолетни лица, каквито се срещат в българската действителност и би следвало също да подлежат на закрила като деца в риск.

Министерството на труда и социалната политика акцентира, че въвеждането на възрастов праг за получаването на семейни помощи за деца противоречи на Конституцията на Р България, и по-специално на: чл. 14, съгласно който семейството, майчинството и децата са под закрилата на държавата и обществото; чл. 47, ал.2, съгласно който жената-майка се ползва от особената закрила на държавата; чл.6, ал.2, съгласно който всички граждани са равни пред закона и не се допускат никакви ограничения на правата и привилегиите им. Подчертава се още, че основната цел на семейните помощи е предоставянето на подкрепа за отглеждане на децата в семейна среда, която е обусловена от наличието на дете в семейството, а не от възрастта на неговите родители.

Държавната агенция за закрила на детето, както и представителите на неправителствените организации, изразяват убеждението, че лишаването от семейни помощи на непълнолетните майки ще ги направи още по-уязвими като ще ги постави в условия на социална изолация и ще повиши риска от изоставяне на детето. Министерството на финансите обръща внимание и на факта, че с чл. 6, ал. 2 от Семейния кодекс, законодателят, макар и по изключение, е допуснал възможността, ако важни причини налагат това, по съответния ред брак да сключи и лице, навършило шестнадесет години. В тази връзка, се цитира разпоредбата на чл.6, ал. 4 от Семейния кодекс, съгласно която с встъпването в брак непълнолетният става дееспособен, като се предвижда ограничение единствено по отношение на разпоредването с недвижим имот.

Предложението за ограничаване на получаването на семейни помощи от семейства с повече от три деца, също е предмет на обща критика. Министерството на труда и социалната политика отбелязва факта, че държавата има право да насърчава определени семейни модели, но тази политика не следва да се реализира със санкциониращи или дискриминационни мерки, а с позитивни решения като напр.: определяне на различни размери на месечните помощи за определени групи лица, въвеждане на данъчни облекчения, преференции, и пр. Обръща се внимание, че с така формулираното предложение, се въвежда ограничение дори и за месечните добавки за деца с трайни увреждания, които са една от най-уязвимите групи.

По време на проведената дискусия, изказаните мнения бяха обединени около тезата, че обсъжданите предложения са в противоречие с основния международен документ, който урежда правата на детето – Конвенцията на ООН за правата на детето, чиито основни принципи вносителят счита, че следва в законопроекта. Беше отбелязано, че при уреждането на обществените отношения, свързани с предоставянето на семейни помощи за деца, водещ следва да бъде висшият интерес на детето, както и създаването на условия за повишаване на благосъстоянието на всички деца, които са и носители на равни права. От своя страна, вносителят подчерта, че проблемът с ранните раждания следва да се третира като резултат на сексуална злоупотреба с деца и следва да се вземе предвид въвеждането в националното законодателство на „възраст за съгласие за сексуални действия“, под която е забранено участието в сексуални действия с дете. Предмет на критика беше и предложението за употреба на понятието „необходими вещи“ като непарична форма на подпомагане, разбирано като „стоки“, тъй като понятието изключва от обхвата си предоставянето на услуги и не е регулирано в правната материя.

След приключване на обсъждането и гласуване с резултати: „За“ – 3 гласа, „Против“ – 12 гласа и „Въздържал се“ – 3 гласа,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да не подкрепи на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца, № 554-01-88, внесен от Димитър Кирилов Байрактаров и група народни представители на 13.05.2015 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ